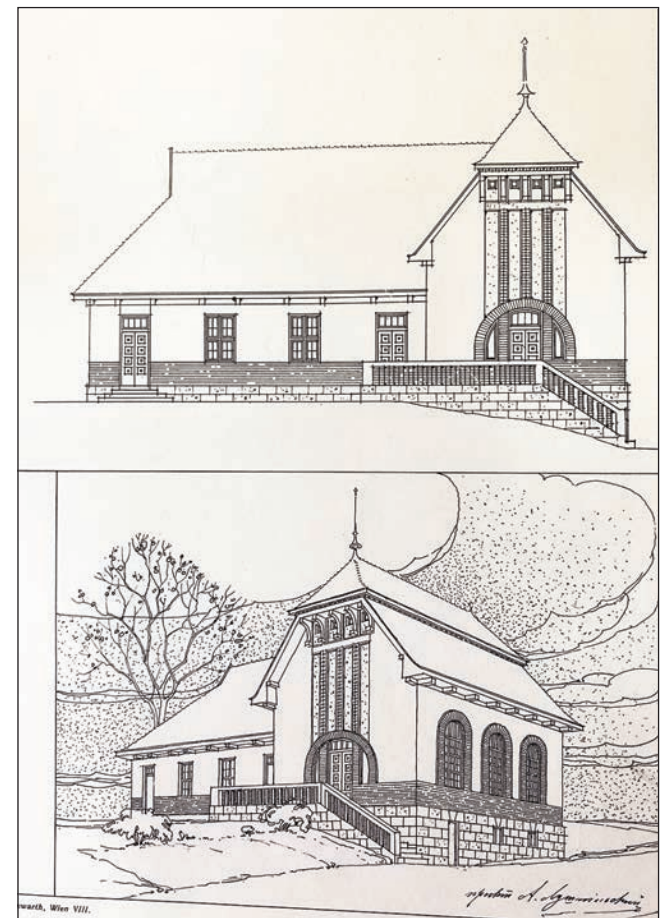


# Відбудова



Переживаємо вже п'ятий місяць від моменту коли російські загарбники напали на Україну і почали жорстоке, систематичне винищення міст і сіл, варварське знущання над населенням, звірські вбивства людей.

Україна впродовж тридцять років незалежності успішно розвивалася. Міста і села процвітали, удосконалювались технологічні засоби суспільно-життєвих потреб. Культурно-мистецьке життя набирало все більшого розвитку. Народ радів успіхами і спільними силами прямував до вищого і кращого. Такі успіхи вкрай дратували і злили нашого постійного ворога. Дотримуючись прислів'я "Сам не гам і тобі не дам", з надією на швидку перемогу Росія пішла війною на Україну. Але для Росії стався великий удар, коли об'єднана Україна не піддалася загарбникові, а героїчно та успішно відстоює своє існування, свою незалежність. У цій завязій бо-

ротьбі Росія безпощадно мстить Україні, нищить її населення, історичні і культурні пам'ятки - хоче цілковито знищити її буття. Не зважаючи на велике спустошення, спричинене варварством Росії, Україна і далі завзято бореться та водночас планує розбудову та відновлення. Недавно Президент Зеленський звернувся до свого народу на тему відбудови держави і підкреслив необхідність планування відбудови саме зараз.

А як до повоєнної відбудови підходили в минулому? Для прикладу подам дані про заходи відбудови Галичини після першої світової війни. Московські війська, в перший рік війни, завдали великого спустошення містам і, особливо селам Галичини. У Львові громадські установи, занепокоєні трагічним станом, розпочали працю над можливостями допомоги у плануванні та наданні практичних порад в справах відбудови. Уже 1916-му році (а війна ще

йшла) у Львові видано 2 альбоми проектів для відбудови знищених сіл. Автором цих проектів був Олександр Лушпинський (1878-1943) - інженер архітектор, який збудував ряд церков та громадських будівель в Галичині. Про ці альбоми була недавно згадка на сторінці facebook. Одну із двох частин цього рідкісного видання маємо у нашій бібліотеці. Бібліотека Стефаніка у Львові також має один такий примірник Лушпинський у цій праці подає точні архітектурні плани різних господарських будівель (в залежно від кількості моргів поля власника). Видання включає також плани громадських будівель, читалень, народних домів тощо. У своїх архітектурних будівлях Лушпинський старався увести український стиль, базуватися "на існуючих традиціях" і "узгляднити новочасні вимоги культури, господарства, гігієни." Дивуєшся, з якою дбайливістю і увагою громадські провідники Га-

личини ставилися до розбудови свого краю задля добробуту свого населення. Видання "Відбудова знищених осель в Східній Галичині" надзвичайно цікавий і важливий документ нашої історії. Окрім цього видання у нашому музеї зберігаються також дві картини Лушпинського, на яких зображені лемківська і бойківська дерев'яні церкви.

Зберігання рідкісних видань - важливе завдання бібліотек. На підставі цих видань можемо відкрити і відтворити події, які б інакше пішли в забуття.

Любов Волинець

*На фото: світліни проектів для відбудови знищених сіл Олександра Лушпинського з колекції Українського Музею і Бібліотеки у Стемфорді, КТ*

